

Paruşev, Şeyh Bedrettin üzerine kitap hazırlıyor

KEMAL ÖZER

Nâzım Hikmet'in yandaki dizelerde dile getirdiği gibi ka-
fayla ve yürekle ayrı ayrı kav-
ranan Şeyh Bedrettin olayı, ede-
biyatımızda şiire ve romana ko-
nu olduktan sonra şu günlerde
bir Bulgar yazarına da araştır-
ma alanı oluyor. «Atatürk - De-
mokrat Diktatör» adlı belgesel
romaniyle ülkemizde de tanınan
Paruşev Paruşev, şimdi Şeyh
Bedrettin üstüne bir kitap yaz-
ma hazırlığında. Bu kitabın da-
yanacağı belgeleri araştırmak,
bunlar üzerinde çalışmak, Bed-
rettin hakkında çalışması olan-
larla tanışmak için bir süre ön-
ce yurdumuza geldi ve çeşitli in-
celemelerde bulundu.

Şeyh Bedrettin'le, Atatürk ki-
tabını yazarken ilgilenmeye baş-
lamış. Atatürk kitabını yazması-
nın da ilginç bir öyküsü var:

«Yirmibeşinci ölüm yıldönü-
mü için Türk Haberler Ajansı
benden bir yazı istemişti. Ata-
türk'ün Dimitrina Kovaçeva ile
dostluğu ve aşkı üstüne. O za-
mana kadar şurdan burdan duy-
muştum bu konuyu. Herhangi
bir hazırlığım yoktu. Ama Kad-
ri Kayabalı diretince işe giristim
ve Dimitrina'nın ablasıyla görü-
ştüm. Atatürk'le ilgili, en küçük
haberden fotoğrafa kadar ne
çıkarmışsa saklamışlardı. Onların
kitaplığında rastladığım belge
bolluğu bana, Atatürk üstüne
kitap yazma düşüncesini verdi.»

«Peki Bedrettin'e ilginiz nasıl
başladı?»

«Atatürk kitabının girişinde
Osmanlı İmparatorluğunun yük-
selisi ve çöküşü üstüne küçük
bir çalışma yapmam gerekti. Os-
manlı tarihinde ilerici demok-
ratik isyanları inceledim. Pir
Sultan'ın ilginç serüveni çıktı
karşıma. Daha gerilere gidince
de Şeyh Bedrettinle karşılaştım.
Sekiz yıl önce, Bedrettin üstüne
bir kitap yazılabileceğini düşün-
düm. Bizim kitaplıklarda ne var
sa gözden geçirdim. Hakkında

«HEP BİR AĞIZDAN TÜRKÜ SÖYLEYİP
HEP BERABER SULARDAN ÇEKMEK AĞI,
DEMİRİ OYA GİBİ İŞLEYİP HEP BERABER
HEP BERABER SÜREBİLMEK TOPRAĞI,
BALLI İNCİRLERİ HEP BERABER YİYEBİLMEK.
YARIN YANAĞINDAN GAYRI HER ŞEYDE

HER YERDE

HEP BERABER

DIYEBİLMEK

İÇİN

ONBINLER VERDİ SEKİZ BİNİNİ..
YENİLDİLER.

TARİHSEL, SOSYAL, EKONOMİK ŞARTLARIN

ZARURİ NETİCESİ BU

DEME, BİLİRİM.

«O DEDİĞİN NERİNİN ÖNÜNDE KAFAMLA EĞİLİRİM.

AMA BU YÜREK

O, BU DİLDEN ANLAMAZ PEK.

O, «HEY GİDİ KAMBUR FELEK,
HEY GİDİ KAHPE DEVRAN HEY»

DER.

VE TEKER TEKER,

BİR AN İÇİNDE,

OMUZLARINDA DİLİM DİLİM KIRBAÇ İZLERİ,

YÜZLERİ KAN İÇİNDE

GEÇER ÇIPLAK AYAKLARIYLA YÜREĞİME BASARAK

GEÇER AYDIN ELLERİNDEN KARABURUN

MAĞLUPLARI..»

yeni yeni bilgiler edindikçe Bed-
rettin'in dünya çapında büyük
bir adam olduğunu anladım.»

«Yazacağınız kitabın amacı bu-
nu vurgulamak mı?»

«Ondan kaç yıldır sonra Saint
Simon'un, Fourier'in, Prudhon'un
yazacaklarını Bedrettin çok
önce söylemiş. Saydıklarım dün-
yaca bilindiği halde Bedrettin
Türkiye dışında ve belki bir iki
Balkan ülkesi dışında bilinmiyor.
Oysa bilinmesi gerek. Şeyh Bed-
rettin gibi Balkanlarda daha ni-

ce büyük kişiler yaşamış, büyük
düşünceler ortaya atmış. İnsan-
ların işbirliğini, dostluğu, yakın-
lığı savunan, bu uğurda savaşıp
bu büyük kişileri önce birbiri-
mize, sonra da dünyaya tanıtmak
ta yarar görüyorum..»

«Şeyh Bedrettin olayı hakkın-
da ne düşünüyorsunuz?»

«Osmanlı İmparatorluğunda
Bedrettin olayı bir ayrıcalık gös-
termez. Avrupa'da Thomas Mün-
zer, Campanella olayları var. Os-
manlı tarihinde de ondan önce

benzeri hareketler ve düşüncelere
rastlanıyor. Kanımca bir biri-
kimin sonucu, uç vermesi olarak
görülmeli Bedrettin olayı. Pir
Sultan ezilenlerin hakkını ara-
mak için savaşıırken, Bedrettin
yalnızca bir direniş, ayaklanma
önderi değil. Eyleminden çok.
uygulamak istediği düşünceleri
önem kazanıyor. Ne var ki çağı-
nın ilerisine gitmiş her düşünceli
adamı gibi bunu çevresindeki
insanlara anlatma olanağı az, ba-
şarısızlığı burdan geliyor.»

«Biliyorsunuz Erol Toy da za-
zap Toprakları romanında Bed-
rettin olayını konu edinmişti.
Sizin yazacağınız öyle anlatıl-
yor ki, belgesel roman olacak.
Bu yazı türünü ve gelişiminde ö-
zel bir neden var mı?»

«Belirttiğiniz gibi sayın Erol
Toy bu konuda geniş bir roman
yazdı. Okudum onu. Yazmak ist-
tediğim kitap onunkinden ayrı-
lıyor. Bir kez onunki doğrudan
roman, benimkinden belgesel yan-
(Devamı 9. Sayfada)

BALABAN

Şeyh Bedrettin

Taha Toros Arşivi

001514168006